

живъ разсадникъ на идеи и на могъщъ факторъ за здрава деятелна просвѣта всрѣдъ широкитѣ народни слоеве, отваряйки вратитѣ си за последнитѣ. Съ съжаление, сподѣлено отъ цѣлото събрание, г. Аргуровъ трѣбваше да констатира назадналостта на нашата страна въ това отношение и твърде слабитѣ грижи, които се полагатъ — било отъ частни фактори или лица, било отъ самата държава — за обезпечаването, чрезъ уреждане и откриване на истински народни читални и библиотеки въ градове и паланки изъ България, следшколското образование на грамадната частъ отъ нашия народъ, която почти не пипва книга следъ като напусне вратата на прогимназията.

Втори говори председателятъ на Българския писателски съюзъ, проф. М. Арнаудовъ, който сжщо очерта съ ярки и убедителни линии голѣмото зло, както за българската книга, която има опасностъ да издѣхне и да остане да се чете само отъ автора и словослагателитѣ ѝ, тъй изобщо и за националната ни култура, която още не е преминала периода на окончателното ѝ закрѣгляване и углѣбяване. Като председател на писателския съюзъ — запознатъ отблизо съ разочарованията и почти непреодолимитѣ трудности, съ които е съпроводено издаването и разпространяването на художественото произведение у насъ въ последно време, а като фолклористъ — обиколилъ почти всички селища на страната ни и можелъ да надзърне въ културния „интериор“ на българския животъ, г. Арнаудовъ се произнесе въ защита на изработения отъ читалищния съюзъ Законопроектъ за читалища въ България и апелира да се подкрепи отъ всички починътъ на тоя съюзъ за издействие чрезъ Народното събрание една постоянна, фиксирана финансова подкрепа за народнитѣ читалища отъ страна на държавата. И други оратори говориха въ сжщия духъ.

Говориха и четирмата видни политици и общественици: г. г. Ляпчевъ, Фаденхехтъ, Костурковъ и Влайковъ. Събранието трая непрекъснато 3 ч. и половина, и забележително бѣше вниманието, интересътъ и сериозността, която се прояви къмъ този въпросъ. Чувствуваше се една атмосфера на добри сили и надежда. Песимистичнитѣ нотки, които винаги звучатъ при обсъждания, дето все има нѣщо да се критикува, останаха подъ потока на бодрото чувство и на вѣрата, че съ общи усилия, съ добра воля и просвѣтено съзнание, частна инициатива и държава, рѣка за рѣка, ще влѣятъ животъ въ помъртвелитѣ читалищни огнища и ще направятъ отъ последнитѣ истински народни университети за благо и на най-бедния, и на самата ни държава.

Следъ единодушно решение, че трѣбва да се внесе въ Народното събрание и да се узакони тамъ въ настоящата му сесия законопроектъ за осигуряване отъ страна на държавата чрезъ материална подкрепа засилването и откриването на народни читалища изъ страната, събранието се закри. Всичко говорѣше, че то нѣма да остане само като печаленъ белегъ на безплодно усилие на шепа хора да помогнатъ на гинещия ни духовенъ животъ. Трѣбва само непрекъсната работа и съчувствие поне, ако не дейно съдействие, отъ страна на общественото мнение и резултати ще има непременно“.

В. „Свободна речъ“ отъ 4. XII. м. г. въ статията „Законъ за читалищата“ писа:

„Едно хубаво дѣло, което трѣбва да поздравимъ съ радостъ, е проектирания законъ за уредба на нашитѣ читалища. Оставени на частната инициатива, така вяла за жалостъ въ всички области на обществения ни животъ, тия отъ първостепенна важностъ културни институции за разпространение на образоваността между народа едва съществуватъ и твърде слабо, за да не кажемъ незначително, играятъ своята роля. Въ повече отъ половината селски общини и въ нѣкои градски нѣма и поменъ за читалище, за мѣста, дето лю-